

PARTNERSTVA

Ko zmanjka € denarja, pogosto izbruhnejo nesoglasja

Umazane ločitve družbenikov podjetij

Številna mala podjetja so zabredla v težave, pogosto vsi lastniki nimajo denarja za dokapitalizacijo, različno gledajo na reševanje podjetja, zato se med njimi pojavljajo spori in statusne spremembe. A izstopi iz lastniških deležev (partnerstev) so lahko vse prej kot preprosta zadeva.

Podjetniki so ponavadi ob sklepanju pogodb o partnerstvu še vsi vzneseni – podobno kot mladoporocenci, pravita Franci Ježek in Gorazd Snoj iz Odvetniške pisarne Francija Ježka. Streznitev pride šele ob večjih težavah, ki se navadno začnejo kazati s prvimi vprašanji informiranosti družbenikov. Informacije so namreč odločilen del procesa odločanja o usodi družbe in nadaljnega sodelovanja družbenika v njej.

Bilance AJPES ali davčne bilance pogosto ne razkrivajo pravih razmer; najbolj tvegana so poročila, posli prodaj in vnovičnih zakupov (sale and lease back), predkupne in odkupne pogodbe ... Redno preverjanje bonitet znancev, prijateljev, poslovnih partnerjev in podjetij, kjer ste lastniško udeleženi, je seveda nujno, a ponavadi pokaže stanje za šest mesecev ali več za nazaj. Družbena pogodba je zato predvsem ključ do pridobivanja informacij od poslovojdje, ki ima konkretne podatke o finančnih in poslovnih vidikih delovanja družbe.

Stopnjevanje spora

S pravico do informiranja družbenikov je v praksi

veliko težav, saj se družbeniki direktorji branijo z očitkom, da gre za poslovne skrivnosti, da želi »težaven družbenik« informacije zaradi ustanovitve lastnega podjetja ali prodaje tega znanja ali da informacij preprosto nima, da je računovodja vse podatke izgubil in še bi se našli domiselni izgovori, razlagata odvetnika.

Če se konflikt še stopnjuje, se družbeniki odločijo ali za maščevanje drugim družbenikom z nagajanjem ali pa za izstop (pogosto tudi kombinacijo obojega). Razlog je v določitvi odkupne vrednosti deleža družbenika, saj poslovodja s svojim ravnanjem lahko precej vpliva nanjo.

Sprejmi ali toži

Zakon o gospodarskih družbah med drugim v 501. členu določa, da lahko družbeniki z družbeno pogodbo določijo, da sme družbenik iz družbe izstopiti ali da je lahko izključen iz družbe, ter pogoje, postopek in posledice izstopa ali izključitve.

Družbena pogodba lahko določi strožje pogoje od zakonskih, torej lahko zahteva od izstopajočega družbenika, da trpi cenitev svojega deleža, da mora izstop nekaj mesecev »mirovati« ali podobno. Najpogosteje se zaplete s tem, da družbenik direktor ponudi izjemno nizko odkupno vrednost, družbenik pa je zato prisiljen sprejeti to ponudbo ali pa tožiti, pravijo v Odvetniški pisarni Francija Ježka.

Izstop po zakonu

Ne glede na to, ali je postopek izstopa predviden v družbeni pogodbi, lah-

ko družbenik po zakonu izstopi s tožbo, s katero od družbe zahteva izstop, če za to obstajajo utemeljeni razlogi. Še posebno, če mu drugi družbeniki ali poslovodja povzročajo škodo, če družba ali družbeniki ovirajo ali onemogočajo uresničitev družbenikove pravice do izstopa, če je oviran pri uresničevanju pravic, ki jih ima po zakonu ali pogodbi, ali če mu skupščina ali poslovodje nalagajo nesorazmerne obveznosti.

»V praksi ni tako redko, da družbenik direktor ponudi odkupno ceno v višini dvajsetine vrednosti deleža, zahtevku za izstop pa nasprotuje, ker da ni pravilno vloženo.«

Prepočasno sodišče

Tožba je lahko v praksi problematična zaradi potrebnega časa, da sodišče odloči o zadevi (določi izvedenca ekonomske stroke ...), pri čemer pa družbenik direktor začne družbo izčrpavati, prenašati posle na drugo družbo ... Za to je sicer odškodninsko, lahko tudi kazensko odgovoren.

Družbenikom se ponavadi zdi škoda živcev, časa in denarja za tožbo zoper poslovodjo zaradi škodljivega ravnanja v družbi. Izjema so seveda posli, kjer je to po mnenju družbenikov ekonomsko upravičeno.

Šest let za izplačilo

Druga težava je tudi vprašanje, kdaj nastanejo posledice izstopa. Sodna praksa določa, da je družbenik na podlagi sodbe sodišča iz družbe izključen šele z nastopom pravnomočnosti sodbe. Tako s samo vložitvijo tožbe druž-

benik še ne izgubi položaja družbenika in ga do pravnomočnosti sodbe, s katero bi bilo ugodeno zahtevku za njegovo izključitev, niti ne bo. To je težava tako za družbenika kakor tudi za družbo.

Težava je tudi v tem, da ZGD določa dolge dobe za izplačilo vrednosti poslovnega deleža, tudi do šest let, kar je več kot en gospodarski cikel, dodata Ježek in Snoj.

► V praksi ni tako redko, da družbenik direktor ponudi odkupno ceno v višini dvajsetine vrednosti deleža, zahtevku za izstop pa nasprotuje, ker da ni pravilno dan.

► Partnerji se navadno sprejo zaradi medsebojnega sumničenja, ki izhaja iz neustrezne informiranosti o poslovanju.